

ROY, Pol le (eigenlijk Leopold), dichter (Hingene 1 maart 1905).

Na twee jaar middelbaar onderwijs aan de Broedersschool te Bornem deed hij klassieke humaniora aan het Klein Seminarie te Mechelen (1919-'25) en twee jaar handels- en consulaire wetenschappen aan de Katholieke Universiteit te Leuven. Daarna was hij vrij student en leraar Latijn aan de novicenafdeling van de Paters Conventuelen (1927-'28). Van 1928 tot '30 was hij boekhouder en vervolgens tot aan het eind van de Tweede Wereldoorlog politiek bedrijvig. Sinds 1951 werkt hij als vertaler; van 1958 tot '70 was hij bovendien poëzierecensent van het maandblad *De Periscoop*.

Le Roy werd als jong kunstliefhebber beïnvloed door dichters als Wies Moens, daarna door de surrealistische kunst, levensbeschouwelijk ook door Cyriel Verschaeve. Hij publiceerde, na aanmoedigen door Joris van Severen, in 1941 zijn eerste dichtbundel. Sindsdien zijn meer dan 20 poëzie-uitgaven gevolgd.

Pol le Roy werd Vlaams-nationalist, toen hij als jonge knaap de gebeurtenissen aan het IJzerfront leerde kennen. Zijn idealen van „grootheid” en verdediging van de verdrukten werden gaandeweg sterker mythisch getint, wat hij in overeenstemming acht met zijn „esoterisch, metafysisch gedreven dichterschap”. Als student in Leuven gold spoedig ook voor hem: „La révolution est à droite”. Zijn evolutie tekende hij later zelf als volgt: „Vlaanderen - Groot-Nederland - Dietsland - Rijksgedachte / Verenigd Europa, waarbij „Vlaanderen” steeds eerste en laatste zorg bleef en de Rijksgedachte / Verenigd Europa zowel door

pragmatische overwegingen (historisch was het einde der kleinstaterij reeds ingeleid) als door het germaanse zendingsbewustzijn en de SS-geheimleer werd gedetermineerd”.

In de jaren twintig werd hij in Klein-Brabant de medestrijder van Ward Hermans en richtte hij tal van Vlaamsch-Nationale Wachten op. In 1930 werd hij gewestsecretaris van het Vlaamsch-Nationaal Verbond (niet te verwarren met het later VNV) voor het arrondissement Oudenaarde-Ronse. Begin 1931 ontmoette hij Van Severen, met wie hij onmiddellijk ging samenwerken. In oktober 1931, bij de oprichting van het Verdinaso, trad hij onmiddellijk toe. Hij werd algemeen secretaris van het Verbond van Nationale Arbeiderssyndicaten (VNAS), en bij de ontbinding van dit verbond in augustus 1934 richtte hij het Verbond van Dinaso Corporaties (VDC) op, waarvan hij de leider werd. Meteen trad hij in de leiding van het Verdinaso. Hij gaf een paar nummers uit van een eigen blad, De Aanval, en stichtte vervolgens in 1935 het maandblad Orde, dat na één volle jaargang als weekblad samen met Hier Dinaso verscheen tot 1940. Later werd hij ook hoofdredacteur van Hier Dinaso en tijdens Van Severens ziekte secretaris-gevolgmachtigde van het Verdinaso, daarna verbondssecretaris, wat hij bleef tot in 1941. Hij vertegenwoordigde het Verdinaso o.m. bij besprekingen met de groep-Van Cauwelaert en in de Commissie voor de hervorming van de Staat.

Op 10 mei 1940 was hij bij Van Severen, toen deze door de Belgische politie werd gearresteerd. Hij bleef op diens verzoek in Van Severens huis, maar werd drie dagen nadien zelf gearresteerd en met de zgn. Spooktrein naar Franse kampen gevoerd. Deze arrestaties op grond van een „zwarte lijst” van mogelijke verdachten en de moord op Van Severen waren mede bepalend voor zijn houding tijdens de Duitse bezetting. Na de terugkeer in België mocht Hier Dinaso opnieuw verschijnen en in het najaar maakte Le Roy, samen met Jef François, van zijn groepering de „politieke formatie” van de Algemeene SS-Vlaanderen. Er kwam een breuk met Dinaso-leden, die voorstanders waren van de nieuwe marsrichting in Belgische zin. Uiteindelijk trad Le Roy met zijn aanhangers toe tot de Eenheidsbeweging, werd lid van de Raad van Leiding en hoofdredacteur van De Nationaal-Socialist. Hij was voorstander van de Rijksgedachte, wat hem samen met zijn neo-heidense geloofsovertuiging in het najaar 1941 deed besluiten de Eenheidsbeweging te verlaten. Hij trad toe tot de DeVlag, was er propagandaleider tot in het najaar 1943, daarna werd hij met de uitbreiding van de „scholing” belast. In september 1944 vertrok hij naar Duitsland, waar hij tot februari 1945 opnieuw propagandaleider was, tevens lid van de Vlaamsche Landsleiding en vertegenwoordiger ervan in het Europees Propagandabureau. In mei 1945 werd hij te Lüneburg gearresteerd, op 16 oktober 1947 veroordeelde men hem tot de doodstraf. Na lange maanden in de dodencel werd hij in juli 1948 begenadigd. Op 15 september 1951 kwam hij voorwaardelijk in vrijheid.

Pol le Roy heeft verscheidene publikaties op zijn naam staan die hij in de jaren dertig wijdde aan de nationaal-solidaristische corporatieve orde.

Tevens schreef hij ten tijde van zijn politieke actie tientallen bijdragen waarin hij zich liet inspireren door de leer van La Tour du Pin en de politieke ideeën van Charles Maurras.

WERKEN : *Wat is en wat wil het Dinaso* (1932); - *Alarm over het Land* (1936); - *Orde in België* (1937); - *Le Verdinaso et le Problème de l'Ordre corporatif* (1938).

LITERATUUR : A.M., *De eenheid is volledig*, in *Volk en Staat* (15 mei 1941); - W. Spillebeen, *Pol Le Roy*, in *Ons Erfdeel*, jg. 9, nr. 1 (september 1965, p. 137); - W.M. Rogge-man, *Gesprek met Pol Le Roy, eerste laureaat van Dr. Philipsenprijs*, in *Het Laatste Nieuws* (4 mei 1968); - *Jongeren Getuigen*, in *Weergalm* (1970); - G.D. [= G. Durnez], *Wij contesteren maar zonder bitterheid. Dichter Pol Le Roy gevierd*, in *De Standaard* (2 maart 1970); - G. Durnez, *Pol Le Roy : Poëzie is getuigenis én revolte*, in *De Standaard* (20 november 1970); - F. Depeuter, *Vechten voor eliteverruiming*, in *De Nieuwe Gazet* (22 augustus 1971); - F.-J. Verdoodt, *Pol Le Roy : Een schoon mens is bij definitie een goed mens*, in *Wij* (15 mei 1971); - G. Claes, *Pol Le Roy en het doodzwijgen*, in *Gazet van Antwerpen* (8 november 1972); - W.C. Meyers, *De Vlaamse Landsleiding. Een emigrantenregering in Duitsland na september 1944 ?*, in *Bijdragen tot de geschiedenis van de tweede wereldoorlog* (1972, p. 29-86).

GASTON DURNEZ